

Strajki w Małopolsce 1981-1982

<https://odgrudniadogrudnia.ipn.gov.pl/gg/form/r89134767,Centrum-Naukowo-Produkcyjne-Mikroelektroniki-Hybrydowej-i-Rezystorow-Unitra-Telp.html>
18.05.2024, 21:29

CENTRUM NAUKOWO-PRODUKCYJNE MIKROELEKTRONIKI HYBRYDOWEJ I REZYSTORÓW „UNITRA-TELPOD” - KRAKOWSKIE ZAKŁADY ELEKTRONICZNE W KRAKOWIE

Kraków woj. miejskie krakowskie

Data

14-16 XII 1981 r.

Liczebność strajkujących

ok. 2500 osób

Opis przebiegu strajku

Strajk rozpoczął się 14 XII 1981 r. ok. godz. 10.00. Wejścia do zakładu zabezpieczyła straż robotnicza. Ok. godz. 14.00 zakład opuściła część załogi, głównie kobiety, początkowo tylko będące w ciąży i uczennice, a później także inne. Pozostało ok. 1-1,1 tysiąca pracowników. Wieczorem strajkujący przedstawili dyrektorowi postulaty. Domagano się zniesienia stanu wojennego, wypuszczenia internowanych, zaniechania represji wobec działaczy „S”, rozpoczęcia rozmów Wojciecha Jaruzelskiego z Józefem Glempem i Lechem Wałęsą. 15 grudnia część pracowników opuściła zakład. 16 grudnia ok. godz. 3.30 rozpoczęto rozmowy z przedstawicielem wojska. W tym czasie siły interwencyjne, składające się z połączonych jednostek WP (2 kompanie z 6. Pomorskiej Dywizji Powietrznodesantowej - 230 żołnierzy), milicji (200 funkcjonariuszy, w tym 4 milicjantów z Wydziału Ruchu Drogowego KWMO w Krośnie) oraz SB (10 osób), otoczyły zakład. O godz. 3.38 zaczęto forsować bramę główną. Następnie pracowników (ok. 700) wylegitymowano i nakazano im opuścić zakład. Pozostały tylko osoby wskazane przez dyrektora jako niezbędne do utrzymania ruchu. Akcję zakończono o godz. 5.00. W czasie interwencji nie aresztowano nikogo, dopiero 20 grudnia w wyniku działań Wydziału III-1 SB zatrzymano Juliana Morawca,

Jana Szwabowskiego i Leszka Zielińskiego. 17 grudnia zakład rozpoczął normalną pracę. W następnych dniach po pacyfikacji strajku członkowie załogi ukradkiem zapalali świece pod drewnianym krzyżem postawionym przy drodze do stołówki na terenie KZE, przy czym nawet częste przebywanie w pobliżu krzyża skutkowało przeprowadzeniem przez SB tzw. rozmów profilaktyczno-ostrzegawczych.

autor hasła: dr Ryszard Ziobroń

Opis zakładu pracy

Początki przedsiębiorstwa sięgają 1945 r., kiedy wykorzystując opuszczony przez Niemców obiekt firmy „Telefunken” przy ul. Grodzkiej 13, zorganizowano niewielki warsztat radiotechniczny. Od 1947 r. główna siedziba mieściła się w halach i budynku fabrycznym przy ul. Lipowej 4, w dawnej fabryce naczyń emaliowanych Oskara Schindlera („Deutsche Emailwarenfabrik”). Po 1956 r. zakład wyspecjalizował się w produkcji potencjometrów, rezystorów, kondensatorów zwijanych oraz prostowników selenowych. Produkty stale udoskonalano, poszerzając i zwiększając asortyment. Zakupiono dwie licencje zagraniczne. Dynamicznie rozwijające się przedsiębiorstwo przejmowało sąsiadujące obiekty, pod koniec lat 70. zajmując rozległy obszar wzdłuż ul. Lipowej od ul. Przemysłowej do ul. Romanowicza oraz nowy kompleks budynków położony za tą ulicą. W 1967 r. przy fabryce rozpoczęła działalność placówka naukowo-badawcza, wyodrębniona jako Zakład Doświadczalny Elektronicznych Urządzeń i Podzespołów. W 1971 r. utworzono filie przedsiębiorstwa w Szczucinie i Żabnie. W tymże roku zmieniono nazwę na Krakowskie Zakłady Elektroniczne „Telpod”. W 1973 r. fabryka ponownie zmieniła nazwę, wchodząc w skład Zjednoczenia „Unitra”, co ułatwiało kooperację z przedsiębiorstwami tworzącymi „Unitrę”. Współpracowano także z innymi zjednoczeniami, takimi jak „Mera”, „Predom” czy „Telkom”. Dużą część produkcji kierowano na eksport, w tym również na Zachód. W latach 1990-1991 produkcja gwałtownie spadła, co było związane m.in. z importem zagranicznej (taniej) elektroniki oraz zmniejszeniem się zamówień od dotychczasowych kontrahentów krajowych. Straty ponoszone przez firmę doprowadziły w 1993 r. do ogłoszenia upadłości. Akcja strajkowa zapobiegła likwidacji przedsiębiorstwa. Obecnie Telpod SA jest członkiem grupy kapitałowej „Krak-Old” i kontynuuje produkcję w Skawinie (przy ul. Piłsudskiego 63A), gdzie w 2014 r. przeniesiono produkcję oraz siedzibę przedsiębiorstwa. Firma zajmuje się m.in. produkcją elementów elektronicznych o szerokim zastosowaniu, elementów grzejnych, a także rezystorów drutowych wykorzystywanych w przemyśle samochodowym.

autor hasła: dr Ryszard Ziobroń

Adresy zakładu pracy

Kraków, ul. Lipowa 4.

Informacja z rocznika statystycznego

Wyciąg z Rocznika Statystycznego Województwa Miejskiego Krakowskiego 1982.

Wojewódzki Urząd Statystyczny w Krakowie ss. 37-38.

Ważniejsze dane o miastach i gminach

TABL. VI ZATRUDNIENIE^{a/} W GOSPODARCE USPOŁECZNIONEJ

Stan w dniu 31 XII

MIASTA GMINY	Ogółem		W tym kobiety		Z ogółem przypada na			
					sferę produkcji materialnej		sferę poza produkcją materialną	
	1980	1981	1980	1981	1980	1981	1980	1981
WOJEWÓDZTWO	426209	416079	189660	185901	318266	306795	107943	109284
MIASTA RAZEM	395509	384927	175194	171219	295104	283657	100405	101270
Kraków	358620	349064	158561	154649	265077	254992	93543	94072
dz. Krowodrza	63363	61766	30153	29664	37108	36221	26255	25545
dz. Nowa Huta	94791	93614	30575	30403	81381	79876	13410	13738
dz. Podgórze	79462	76620	31637	30273	66243	63395	13219	13225
dz. Śródmieście	121004	117064	66196	64309	80345	75500	40659	41564
Dobczyce	1359	1377	622	602	1109	1120	250	257
Krzeszowice	3752	3568	2010	1951	3056	2854	696	714
Myślenice	9154	8962	4160	4121	7259	6990	1895	1972
Niepołomice	2034	1977	1062	1082	1737	1680	297	297
Proszowice	2524	2554	1400	1426	1483	1462	1041	1092
Skawina	10422	9660	3929	3912	9173	8245	1249	1415
Słomniki	824	855	477	510	604	635	220	220
Sułkowice	2068	2044	830	804	1822	1780	246	264
Wieliczka	4752	4866	2143	2162	3784	3899	968	967
WIEŚ RAZEM	30700	31152	14466	14682	23162	23138	7538	8014
Alwernia	1866	1933	767	780	1627	1679	239	254
Biskupice	278	254	152	145	173	142	105	112
Czernichów	880	911	480	484	590	610	290	301
Dobczyce	313	373	108	143	252	302	61	71
Drwinia	523	577	173	209	437	416	86	161
Gdów	1176	1213	654	676	852	882	324	331
Gołcza	753	770	311	329	581	569	172	201
Igołomia-Wawrzeńczyce	514	517	295	286	346	339	168	178
Iwanowice	333	364	199	216	188	188	145	176
Jerzmanowice-Przegonia	482	475	275	281	285	261	197	214
Kłaj	1256	1178	657	632	1055	968	201	210
Kocmyrzów-Luborzyca	810	795	431	418	597	569	213	226
Koniusza	706	631	389	329	350	316	356	315
Krzeszowice	2969	2977	956	977	2725	2699	244	278
Liszki	1103	1080	573	584	872	826	231	254
Michałowice	304	381	159	209	189	256	115	125
Mogilany	360	369	230	241	202	190	158	179
Myślenice	744	793	344	373	493	501	251	292
Niepołomice	883	1006	351	332	702	829	181	177
Nowe Brzesko	539	535	270	272	408	390	131	145
Pcim	894	900	441	485	670	655	224	245
Proszowice	790	832	320	326	662	682	128	150
Raciechowice	448	460	243	250	281	292	167	168
Radziemice	211	219	111	109	134	140	77	79
Siepraw	395	442	236	239	270	318	125	124
Skąpa	991	944	540	531	733	683	258	261
Skawina	1144	1115	619	595	624	610	520	505

Słomniki	779	737	255	263	698	643	81	94
Sułkowice	261	233	133	127	171	142	90	91
Sułoszowa	276	305	192	200	144	170	132	135
Świątniki Górne	1054	1030	494	496	901	872	153	158
Tokarnia	327	355	201	221	197	211	130	144
Trzyciąż	692	675	270	254	547	545	145	130
Wieliczka	849	934	437	428	568	625	281	309
Wielka Wieś	323	374	173	209	168	211	155	163
Wiśniowa	333	367	207	228	182	195	151	172
Zabierzów	3348	3345	1391	1398	2720	2714	628	631
Zielonki	793	753	429	407	568	498	225	255

a/ Pracownicy pełnozatrudnieni / łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo /
oraz niepełnozatrudnieni w głównym miejscu pracy.

Powiązanie

Zdjęcia zakładu

KZE w Krakowie. CN-PMHiR „Unitra-Telpod”, stan obecny: 2021 r., fot. Agnieszka Masłowska, IPN Kraków.

Lokalizacja